

[Elbæk-Jessen.]

Skrivning, Regning og Kristendoms-kundskab, og det er jo gode Ting endnu den Dag i Dag. Naar nu et saadant Krav er fremsat af vestjyske Bønder, er der maaske en eller anden, der tænker, at det særlig er ud fra økonomiske Hensyn, men den vestjyske Skoleordning er ikke noget Fedteri, den er dyrere end Skoleordningen i det øvrige Land, men alligevel har man igennem de 125 Aar ønsket at bevare den, og den har altsaa staaet sin Prøve, og mange samstemmende Udtalelser gaar ud paa, at den Ret, de vestjyske Bønder har haft gennem de mange Aar, ogsaa maa bevares i den nye Lov, selvfølgelig med Forældrenes og Sogneraadens Medbestemmelse.

Der er ikke Tid til at komme ind paa Detailler, men blandt de mange Udtalelser om, at den vestjyske Skoleordning bør bevares, er ogsaa en fra vor Amtsskolekonsulent i Ribe Amt, Lærer Dige, Bække, der i en Samtale har udtalt, at Ordningen rummede den Fordel, at under denne er Forældrene indstillede paa, at om Vinteren tilhører Børnene Skolen. I Overensstemmelse med den nye Tids Tanker er det ogsaa, at de større Børn om Sommeren vænnes til at være med i det lettere Friluftsarbejde, det er sundt baade for Legeme og Sjæl; det maa være i Samfundets vitale Interesse, at Børnene og Ungdommen oplæres med gode Kundskaber, men ogsaa, at de opdrages med en sund Sjæl i et sundt Legeme og vænnes til at forstaa, at praktisk dygtigt Arbejde er en af Samfundets Grundpiller og ogsaa er af største Betydning for den enkelte.

Jeg henstiller altsaa til den højtærede Undervisningsminister og til dette høje Ting og navnlig til det Udvalg, der vil blive nedsat, at den vestjyske Skoleordning bevares ogsaa i den nye Lov, som jeg med nogle Ændringer vil anbefale bliver vedtaget og vedtaget netop nu under den nuværende højtærede Undervisningsminister.

Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne i Læsesalen fremlægge de før omtalte Andragender og haandskrevne Regnebøger fra 1808 lige saavel som Skriftprøver til Eftersyn for dem, det maatte interessere. Da det er Arvegods, og da det er meget skørt, bedes man omgaas det med Varsomhed; det er min Oldefader, som har skrevet Andragenderne, Regnebøgerne og Skriftprøverne er fra min Faders Morbroder.

Hassing Jørgensen: Det glæder mig, at der i dette Lovforslag er givet Udtryk

for den Tankegang, at Elevantallet i Folkeskolens Klasser maa væsentlig nedsættes. Lovforslagets Bestemmelse om, at en Deling af en Klasse skal finde Sted, naar Elevantallet er 35 paa Landet og 33 i København og Købstæderne, er et Skridt i den rigtige Retning. Efter min Mening bør man imidlertid gaa langt videre, et Maksimumsantal af 25 Elever i en Klasse vilde være langt rigtigere, det vil koste noget mere, men det vil ogsaa være meget mere værd.

Jeg glæder mig ogsaa — i stærk Mod-sætning til det ærede Medlem Hr. Gregersen — over de fortsatte Bestræbelser for at gennemføre en 8de Skoleklasse. (*Gregersen: Ved Tvang?*). Ogsaa ved Tvang. Jeg for mit Vedkommende vilde ikke betænke mig det allermindste paa straks at gennemføre dette Skoleaar ved Tvang for hele Landets Vedkommende. Jeg ser ikke noget galt i at tvinge Folk til noget, de har godt af og ogsaa selv erkender, de har godt af. Den Skoleordning, vi nu har haft i over 100 Aar, hviler jo paa Tvang, og den skulde vi vist meget nødig have undværet. Men desuden anser jeg denne Bestemmelse om den 8de Skoleklasse for at være et yderst virksomt Middel til Bekæmpelse af Arbejdsløsheden, ogsaa i den Anledning hilser jeg Bestemmelsen med stor Glæde.

I § 15 staaer der, at der i alle Klasser skal lægges Vægt paa Elevernes Selvvirksomhed. Hvis denne Sætning skal forstaaes efter sin Ordlyd, lover den ikke nogen Reform. Under den nuværende Skoleordning er Eleverne efter min Mening i sørgelig Grad henvist til Selvvirksomhed, vel sagtens paa Grund af det alt for store Elevantal i Klasserne. Jeg kan nævne et Fag som Regning, hvor det er saa meget mere nødvendigt, at Eleverne faar megen Hjælp fra Lærernes Side, som dette Fag, saaledes som der undervises i det, efter min Mening er ganske forfejet. De Opgaver, man stiller Børnene over for, er saa konstruerede og saa ud-spekulerede, at de aldeles ikke er egnede til at løses af Børnene, og det er Opgaver, som de aldrig nogen Sinde vil blive stillet over for i det praktiske Liv. Derfor er det ikke saa underligt, at mange Børn ikke kan lære at regne. Det fortælles om Julius Lange, at han hver Uge kom hjem med en Karakterbog, hvori der stod: „Lille Julius har ondt ved at følge med i Regning.“ — „Lille Julius maa lægge mere Vægt paa Regning.“ „Lille Julius kan stadigvæk ikke følge med i Regning.“ Hvor paa hans Fader meget fornuftigt skrev i Karakterbogen: „Nu forekommer det mig at være formaalstjenligt at lære lille